

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.I. 35.212/2023/6.

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke;

Dr. Heinemann Csilla előadó bíró;

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró;

Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője: Jámbor, Tóth, Kolláth, Ügyvédi Iroda (ügyintéző: név

ügyvéd) (Cím5. 1/5.)

Az alperes: Alperes1

Cím1

Az alperes képviselője: név1 kamarai jogtanácsos

Cím1

A per tárgya: támogatás visszafizetése tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes 13. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Miskolci Törvényszék 8.K.700.518/2023/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 8. K. 700.518/2023/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 12.000 (tizenkétezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesnél az államháztartásról szóló 2011. évi CXLV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 54. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII.28) Kormány rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 37/O § (1) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján hatósági ellenőrzést végeztek a 2017. január 01. és december 31-ig terjedő időszakra vonatkozólag, melynek során a ... Gimnázium és Szakközépiskola salgótarjáni telephelyét és miskolci székhelyét ellenőrizték. Az ellenőrzés célja a felperes, mint intézményt fenntartó által a megjelölt vizsgált időszakra elszámolt támogatások igénybevételének szabályszerűsége és felhasználásának jogszerűségi ellenőrzése volt. Az alperes a 2018. december 03. napján BOR-ÁHI/1081-13/2018. számon meghozott határozatával a felperes terhére a pedagógus munkakörben és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak után járó átlagbér alapú támogatás – gimnáziumi oktatás – esti oktatás munkarendje jogcímén igénybe vett támogatás vonatkozásában 19.648.148 Ft összegű finanszírozási különbözetet állapított meg. Ennek megfizetésére és ennek a 2018. december 03. napjáig felszámított 422.056Ft mértékű igénybevételi kamata megfizetésére kötelezte a felperest.

[2] A felperes keresete folytán eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 102.K.700.896/2020/8. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, majd a Kúria a 2021. március 09. napján kelt Kfv.IV.35.016/2021/6. számú ítéletével az alperesi határozatot megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A Kúria egyrésztől kifejtette, hogy az alperes a támogatás számítási alapjaként nem vette figyelembe a Korm.

rendelet 37/L § (1) bekezdésében szereplő utalást a 37/C § (2), (3) bekezdésre, továbbá döntését kizárólag az utalást mellőző jogszabályi rendelkezési tartalomra alapította. Nem értett egyet a felperes értelmezésével, viszont az alperes tévedett ugyanezen szakaszok tartalmát illetően, amikor azt nem a bázis időponthoz, hanem a tanulói jogviszonyok mindenkor aktuális állapotához kötötte. A megismételt eljárásra előírta, hogy a Korm. rend. 37/C § (2), (3) bekezdése alkalmazandó az átlagbér alapú támogatás bázisának meghatározása érdekében. A tanulói létszám egységűül szolgáló tanulói jogviszony figyelembevételének alapja az, hogy az iskola fél évenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat, s ennek alapján állapítja meg, hogy melyik tanulónak szűnik meg a tanulói jogviszonya. A megszűnés szempontja a szorgalmi időszakban 20 tanóránál több igazolatlan mulasztás elérése.

[3] A megismételt eljárásban az alperes a BOR-ÁHI/2250-6/2021. számon a 2021. június 04. napján meghozott határozatával a fenntartót 19.648.148 Ft támogatás visszafizetésére, a 2021. június 04. napjáig felszámított 876.549 Ft igénybevételi kamat teljesítésére, valamint ennek a 2021. június 05. napjától a visszafizetés napjáig megállapítandó további igénybevételi kamata megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú határozattal szemben benyújtott fellebbezést a Alperes1 Önkormányzati Főosztálya, mint másodfokú hatóság, ÖNKFO/662-2/2021. számú határozatával helyben hagyta. A felperes keresetét a Miskolci Törvényszék 2022. február 17. napján 102.K.701.266/2021/13. számú ítéletével alaposnak találta, és az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően megsemmisítette, a hatóságot új eljárásra kötelezte. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria a 2022. július 07. napján Kfv.V.35.245/2022/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása részbeni megváltoztatásával az ítéletet fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy a megismételt eljárás alapján hozott határozatban az alperes saját jogértelmezése nem tükrözi a Kúria korábbi ítéletében foglaltakat, nem állapítható meg abból kétséget kizáróan az a jogi levezetés, amely a Kúria egyértelmű iránymutatását követi, ezért a határozat megsemmisítése nem mellőzhető.

[4] A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság a BOR-ÁHI/2231-22/2022. számú határozatával a felperest 7.778.678 Ft támogatás, és a Korm. rendelet 37/M §-a alapján a jogosulatlanul igénybe vett támogatás után 2022. december 21. napjáig felszámolt 6.219.794Ft igénybevételi kamat megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezés folytán eljáró alperes az ÖNKFO/75-2/2023. számon meghozott határozatával az elsőfokú határozatot helyben hagyta. Határozatában kiemelte, hogy a felperes a kamatfizetés kezdő időpontját nem tette vitássá, az a felek egyező álláspontja szerint 2017. október 06. napjától, tehát a támogatás összegének jóváírási idejétől válik esedékessé. A kamatfizetési kötelezettség végső időpontja, és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 117. §-a szerint a halasztó hatály eltérő értelmezése képezte a vita tárgyát. Álláspontja szerint valamennyi döntéssel szemben a jogorvoslati jogát a felperes teljes körűen kimerítette, mely jogorvoslati eljárások időbeli elhúzódása és a jegybanki alapkamat mértékének emelkedése nem alperes által megvalósított jogszabálysértés miatt következett be, ezeket a tényezőket alperes nem tudta befolyásolni, ezért a felperes által fizetendő kamat mértéke jogszerűen került megállapításra, mind az igénybevételi kamat, mind pedig a késedelmi kamat számítása, mértéke és tartalma vonatkozásában.

A felperes keresete és az alperesi védírat

[5] A felperes keresetében az alperesi határozatnak a megsemmisítését, hatályon kívül helyezését, valamint megváltoztatását kizárólag a fizetendő kamatszámítás módja és mértéke tekintetében kérte.

[6] Állította, hogy az alperes jogszabálysértően állapította meg a fizetendő igénybevételi kamat összegét. Nem vitatta, hogy a kamat esedékességének kezdő időpontja 2017. október 06-a, azaz a támogatás felperes fizetési számláján történő jóváírásának napja, a Korm. rendelet 37/M § (1) bekezdése szerint, de szerinte a zárónap a visszafizetésre kötelező határozat keltével egyezik meg a Korm. rendelet 37/M § (6) bekezdéséből következően. Tekintettel arra, hogy a támogatás felhasználásának jogszerűtlenségét megállapító első határozattal szemben a felperes eredményesen élt jogorvoslati kérelemmel, így az Ákr. 117. § (1) és (2) bekezdése szerint a kamatszámítás idejébe a határozatokkal szemben indított felülvizsgálati eljárások tartama nem számítható bele.

[7] Az alperes határozatai jogszabálysértőek voltak, ezt igazolják a közigazgatási és bírósági eljárásban hozott döntések. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat, így a kamat teljes, az alperes által számított időszakra megállapított mértéke ellentmond az Ákr. 2. §-a szerinti jogszerűség, 6. § szerinti jóhiszeműség és a Ptk. alapelvei körébe foglalt joggal való visszaélés, az Ákr. 4. § szerinti hatékonyság, az Alaptörvény XXIV. cikk (1), (2) bekezdés, XXVIII. cikkeiben nevesített tisztességes eljáráshoz való jog alapvető követelményének, valamint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való alapjogát. Álláspontja szerint a fenti alapelvek helyes betartása mellett a felperesnek 2018. december 03. napjáig az alperes által felszámított 6.219.794 Ft-tal szemben mindösszesen 154.946 Ft igénybevételi kamatfizetési kötelezettsége lett volna.

[8] Másodlagosan kiemelte, hogy a kamat számítandó mértéke a jegybanki alapkamattal egyezően a Korm. rendelet 37/M § (6) bekezdése szerint az eredeti határozat keltéhez igazodik, mely 2018. december 03. napján 0.9% volt, ám ez időközben jelentősen megemelkedett. Az alperes jogszerűtlen eljárásai eredményeként csak 2022. december 21. napján hozott döntést, a kamat időközbeni emelkedése miatt a tőkeösszeggel majdnem azonos mértékű igény érvényesítési kamatfizetési kötelezettséget pedig nem lehet a felperes terhére róni. Sérelmezte továbbá a részletfizetési kedvezmény igénybevételére vonatkozó tájékoztató rendelkezés jogellenes módosítását.

[9] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság döntése

[10] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta megalapozottnak.

[11] Elvetette a felperesnek az Ákr. 117. § (1) bekezdésére történő hivatkozását, kifejtve azt az álláspontját, hogy a halasztó hatály előírása nem eredményezi a végrehajtás alá nem vont tőkeösszeget terhelő igénybevételi kamat esedékességi, végső időpontjáig a kamatszámításának mellőzhetőségét. Utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:47 § (1) bekezdésére, mely kimondja, hogy pénztartozás után

kamat jár. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján a kamat mértéke megegyezik a jegybanki alapkamattal. Felperesnek az alapelvi rendelkezések mentén megfogalmazott keresetét a Kúria több iránymutató döntésére hivatkozva nem találta megalapozottnak. Nézete szerint a felperes keresetlevelében, valamint a további részletes jogi álláspontját tartalmazó beadványában megjelölt alapelvek nem alkalmasak arra, hogy a kötelező felperes által sem vitatott tőke összeget meghaladó igénybevételi kamatfizetési kötelezettség teljesítése vonatkozásában, mint egy méltányossági jogokat gyakorolva, akár az alperes, akár a bíróság a megállapított kamat összegét mérsékelje, módosítsa. Az alapelvek önmagukban nem rontják le a kógens alkalmazandó jogszabályi rendelkezések tartalmát. A kialakult bírói gyakorlat szerint az alapelvi rendelkezések normatív jogszabályi rendelkezések melletti alkalmazása csak akkor érvényesülhet, amennyiben a fizetendő kamat mértékének méltányos, mérlegelés eredményként történő megváltoztatása, csökkentése biztosítható lenne. Ezzel összefüggésben kúriai döntésekre hivatkozott, amelyek szerint a visszafizetési kötelezettség méltányosságból nem engedhető el, illetve a hatóságnak nincs mérlegelési joga e körben.

[12] Hangsúlyozta, hogy normatív rendelkezés hiányában az alperes nem mérlegelhet a támogatás jogellenes felvételének jogkövetkezményeiről, a támogatási összeget, az igénybevételi kamatot köteles a felperes megfizetni. Nem értett egyet azzal a felperesi érveléssel sem, hogy a kamatszámítás %-os mértéke rögzülne a kamatszámítás kezdő időpontjában, a kamat összegének teljes kiegyenlítéséig az folyamatosan igazodik a jegybanki alapkamat változásához. Erre pedig az sem bírhat kihatással, hogy a jegybanki alapkamat esetlegesen csökken, mint ahogy az sem, hogy a jegybanki alapkamat mértéke jelentős mértékben megnövekedett.

[13] Nem találta megalapozottnak a részletfizetési kedvezményre vonatkozó jogszabályi tájékoztatás kapcsán történt alperesi határozat módosítást sem, tekintettel arra, hogy a határozat adott rendelkezésének módosítását az Ákr. 120. § (1) és (2) bekezdése lehetővé teszi. A részletfizetési kedvezmény igénybevételének feltételeire és módjára vonatkozó hiányos tartalmú tájékoztatás az ügy érdemére lényegi kihatással nem bíró tájékoztatást fogalmaz meg, melynek helyessége a jogi képviselővel eljáró felperes részéről a tájékoztatás ismeretében saját maga részéről is vizsgálható, ellenőrizhető lett volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható jogszabálysértéssel a kereseti kérelemben foglaltak körében részben helytelen ténymegállapítással, a per tárgyát képező jogviszonyra irányadó rendelkezések és különösen a Korm. rendelet vonatkozó helytelen értelmezésével utasította el a felperes keresetét.

[15] Hangsúlyozta, hogy a felek között nem volt vitatott az igénybevételi kamat számításának kezdő időpontja, a vita tárgyát a kamat számításának utolsó napja képezte. Elismerte, hogy az igénybevételi kamatfizetési kötelezettség utolsó napját a jogviszonyra irányadó Korm. rendelet nem határozza meg pontosan. Álláspontja szerint az alperes és az elsőfokú bíróság is abból a téves előfeltevésből indult ki, hogy a jogviszonyra irányadó Korm.

rendelet szerinti igénybevételi kamat megegyezik az Áht. szerinti ügyleti kamattal. Ennek azonban nincs jogszabályi alapja. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy milyen okból azonosítja az igénybevételi kamatot az ügyleti kamattal, annak ellenére, hogy bár a költségvetési támogatásból eredő jogviszonyokra irányadó általános szabályokat az Áht. és annak végrehajtási rendelete határozzák meg, a felek közötti jogviszony speciális szabályait egy külön rendelet, a Korm. rendelet szabályozza, amely a jogosulatlanul igénybe vett támogatások miatt fizetendő kamatot igénybevételi kamat formájában rögzíti és a kamatfizetés szabályait is előírja.

[16] A lex specialis derogat legi generali elve alapján pedig az általános szabálytól eltérő, különös szabályok, azaz jelen esetben a Korm. rendelet szabályai alkalmazandók. Az igénybevételi kamatszámítása és megfizetése tekintetében a Korm. rendelet úgy rendelkezik a 37/M § (6) bekezdésében, hogy a jegybanki alapkamaton a támogatások jogosulatlan igénybevételét megállapító döntés napját magába foglaló naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatot kell érteni, azaz a kamatfizetés utolsó napja a támogatás jogosulatlan igénybevételét megállapító döntés napja, és nem az Ávr. 98. § (4) bekezdése szerinti, azaz az ügyleti kamatra irányadó szabályok szerinti visszafizetési kötelezettség teljesítésének napja. Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját is, hogy a Ptk. kamatszámításra vonatkozó rendelkezéseiből kell kiindulni, ugyanis ez az idegen pénz használatának az árát jelenti, annak feltétele a pénztartozás fennállása és az esedékesség szerinti tartozás ki nem egyenlített volta. A felek közötti jogviszony nem polgárjogi, hanem közigazgatási jogi jogviszony, amelynek speciális szabályait a hivatkozott Korm. rendelet határozza meg.

[17] Téves és iratellenes ezáltal az az elsőfokú bírósági következtetés is, hogy a felperes, mint egy méltányossági jogkört gyakorolva kéri az igénybevételi kamatfizetési kötelezettség mérséklését alapvető jogsérelemre hivatkozva. Felperes nem méltányossági jogkör gyakorlására kérte az alperest, hanem arra, hogy a támogatási jogviszonyra irányadó Korm. rendelet helyes értelmezésével állapítsa meg az igénybevételi kamat megfizetésének kötelezettségét, illetve annak utolsó napját.

[18] Az alperes első határozatát 2018. december 03. napján hozta meg, így az irányadó Korm. rendelet 37/M §-a szerint a támogatások jogosulatlan igénybevételét megállapító döntés napját magába foglaló naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat mértéke az irányadó, ami 0.9% volt. A későbbi megismételt eljárásokra kizárólag az alperes jogszabálysértései okán került sor, azaz a keresettel támadott határozat meghozatalának lényegesen későbbi időpontja nem lehet a kamatszámítás befejező időpontja tekintetében irányadó, az ugyanis joggal való visszaélést valósítana meg. Az a körülmény, hogy az alperes határozatai megsemmisítésre kerültek nem értékelhető a kamatfizetési kötelezettség megállapítása körében az alperes javára.

[19] Hangsúlyozta, hogy az alperes határozata szerint terhelő kamatfizetési kötelezettség olyan jelentős fizetési kötelezettséget ró a felperesre a visszafizetni rendelt támogatás összegével együtt, amely kiüresíti a jogorvoslatot, ugyanis csaknem a korábban eredménnyel támadott, megtámadott visszafizetési kötelezettséggel azonos összegű. Mindez pedig súlyosan sérti az alperes eljárására irányadó Ákr. 2. § szerinti jogszerűség, 6. § szerinti jóhiszeműség elvét, s az alperes részéről joggal való visszaélést is megvalósít, ugyanis arra enged következtetni, hogy bár az ellenőrzési eljárásait a Kúria által megállapítottan sem jogszerűen folytatta le, az eljárások újra és újra történt lefolytatásával, és ezzel az eljárás határidejének az

Ákr. 4. §-a szerinti hatékonyság elvét is sértve történő indokolatlan és aránytalanul hosszú idejével annak ellenére ró jelentős és indokolatlan kamatfizetési kötelezettséget a felperesre, hogy a támogatás visszafizetési kötelezettsége az eredeti megállapított összegnek mindössze a töredéke.

[20] A felülvizsgálati kérelmében kúriai döntésekre hivatkozott, amelyek a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményei és a joggal való visszaélés tilalma, továbbá az Ákr.-ben rögzített alapelvek kapcsán kerültek kifejtésre. Kiemelte továbbá a 3124/2015. (VII.9) AB határozatot, mely álláspontja szerint érvelését támasztja alá. Változatlanul fenntartotta az Ákr. 2., 4., 6. §-ban foglalt alapelvi rendelkezések megsértését, ezzel összefüggésben hivatkozott több AB határozatra.

[21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértéstől mentes, az annak alapjául szolgáló megállapítások jogszabályi előírásoknak megfelelnek. Egyrészt arra hivatkozott, hogy az alperesnek nem róható fel a felperes által igénybe vett jogorvoslati eljárások időtartama, továbbá csak az irányadó rendelet szabályait alkalmazta, amelynek során a 2022. december 21. napján meghozott határozatáig számolta fel az igénybevételi kamatot.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

[23] A Kúria az elsőfokú bíróság jogerős ítéletét Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések körében vizsgálhatja felül.

[24] A felek között kizárólag az volt vitatott, hogy az igénybevételi kamat összegét melyik határozat időpontjáig kell felszámolni, a hatósági határozatok jogszabálysértése, erre figyelemmel azok megsemmisítése e tekintetben mennyiben vehetők figyelembe, az befolyásolja-e a kamat végső felszámításának időpontját.

[25] Abban egyetért a Kúria a felperessel, hogy a Korm.rendelet 37/M. §-a kifejezetten nem határozza meg az igénybevételi kamat fizetési kötelezettség záró, végső időpontját, arra csupán következtetni lehet a 37/M. § (3) és (6) bekezdéseiből. A Korm. rendelet az igénybevételi kamat mértékét a jegybanki alapkamattal azonos összegben határozza meg, annak mindenkor mértékét a támogatások jogosulatlan igénybevételét megállapító döntés napját magában foglaló naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatban rögzíti. Ez az előírás ad eligazítást arra vonatkozóan, hogy meddig kell az igénybevételi kamatösszeget felszámolni. Azáltal, hogy a kamat mérték összegének megállapítására a támogatások jogosulatlan igénybevételét megállapító döntés napjára utal azt jelenti, hogy azt addig a napig kell felszámolni. Bár a támogatás igénybevételének jogszerűtlenségét már 2018. december 3-án hozott határozat megállapította, azonban a visszafizetendő összeg alperesi számítása körében támadt jogvita következtében a határozatok megsemmisítésre kerültek, az alperes

2022. december 21-én hozta meg jogszerű, visszafizetésre kötelező határozatát, amelyet a felperes érdemben nem is vitatott. Eddig az időpontig nem volt olyan jogerős hatósági döntés, ami a jogszerűtlen igénybevételt kimondta volna és ezáltal az igénybevételi kamat felszámításának lehetősége megnyílt volna.

[26] Az alperes eljárása a 2022. december 21-i határozatot megelőzően jogszabálysértő volt, hiszen a visszafizetés számítási módja tekintetében nem az irányadó jogszabályi előírások alapján járt el, és ugyan a Kúria előírta a követendő értelmezést és számítási metodikát, de azokat az alperes újabb eljárásaiban nem tartotta be, ezért az alperes jogsértő határozatai miatt került sor ismételt eljárások lefolytatására. Ezzel kapcsolatban nem elfogadható az az alperesi védekezés, hogy „az alperesnek nem róható fel a felperes által igénybe vett jogorvoslati eljárás időtartama”, ugyanis, ha betartja a megismételt eljárásra előírt kúriai iránymutatásokat akkor az eljárást előbb befejezhette volna. Nem róható fel a felperesnek, hogy jogorvoslati jogát a nyilvánvaló jogsértő alperesi határozatok ellen gyakorolta.

[27] Sem az Áht, sem a Korm.rendelet nem tartalmaz eltérő kamatszámítási módot arra az esetre, ha az alperesi határozat jogszabálysértése miatt annak megsemmisítésére kerül sor. Nem került szabályozásra, hogy ebben az esetben kizárólag az első eljárás befejezéséig lenne lehetőség az igénybevételi kamat számítására. A közigazgatási szervnek pedig nincs lehetősége a rá vonatkozó szabályokon túlmenően, jogszabályi felhatalmazás nélkül a fenti érdekek mérlegelése alapján az igénybevételi kamat végső időpontjának megváltoztatására. Az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Ebből következően a bíróságok az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó kötelezettségüket szegnék meg, ha ilyen jogszabályi rendelkezés hiányában mégis akként döntenének, hogy kizárólag az első eljárás befejezésig számítják a kamatot. Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság követelményével összefüggésben leszögezte, hogy egy szabályozás felülírása, kitérítése a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a „jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]} Ezekre figyelemmel a felperesnek a felülvizsgálati kérelmében előadott tisztességes eljárás elvének sérelmére vonatkozó érvelése nem foghatott helyt.

[28] Egyetért a Kúria azzal az elsőfokú bírósági állásponttal, hogy a jogszabályi környezetre figyelemmel a felperes igénybevételi kamatfizetési kötelezettségének megállapítására jogszerűen került sor, az alperes eljárásának jogsértő volta az Ákr. alapvető rendelkezéseire figyelemmel sem volt megállapítható, illetve méltányosság gyakorlására a jogalkotó a hatóságot nem jogosította fel. Az elsőfokú bíróság ítélete kúriai döntésekre utalással, részletesen indokolta, hogy miért nem volt teljesíthető a felperes kereseti kérelme. Ugyanakkor ez nem mentesíti az alperest, hogy a korábbi jogsértő eljárásának

következményeit viselje, az eljárás elhúzódásával összefüggésben a felperesi oldalon megjelenő, a jegybanki alapkamat mértékének emelkedésével okozott kárért való felelősségét a felperes egy polgári perben (közigazgatási jogkörben okozott kár) érvényesítse.

[29] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria az eljárt bíróság ítéletét a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[30] *Jogszabály eltérő előírásának hiányában az igénybevételi kamatfizetési kötelezettség végső időpontja a jogerős döntés meghozatalának napja.*

Záró rész

[31] Az alaptalan felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, melynek összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi munkára figyelemmel állapította meg.

[32] A fizetendő illeték mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A Kúria a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetni, közleményként pedig fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján tájékoztatja a felperest, hogy az illetékfizetési kötelezettség az ítélet kézbesítésétől számított 60. napon válik esedékessé.

[33] Tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, nem merült fel a tárgyalás tartásának szükségessége, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el, figyelemmel a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján irányadó Kp. 107. § (1) bekezdésére.

[34] A Kúria ítélete ellen a további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja kizárja.

Budapest, 2023. november 30.

Dr. Hajnal Péter

a tanács elnöke

Dr. Heinemann Csilla s.k.

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k.

előadó bíró

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.

bíró

bíró

Huszárné dr. Oláh Éva s.k.

bíró